

vt iam dicam. Si autem illa propositio sumatur in priori sensu, falsa inuenitur, vt patet in dicto exemplo de hōe, vel in illo de triangulo, quod Aristoteles asserit, nam, licet habere tres angulos æquales duobus rectis, per se primò conueniat triangulo, non conuenit per illum effectiue isocheli. Atque ita, qui crederet esse duo entia improducta, diceret quidem secundum rem vtriq; conuenire per se primò esse, quia neutri per alterum, neque vtriq; aliud effectiue, & hoc mò non esse inconueniens vt idem prædicatum duabus rebus conueniat per se primò, quia non est necessarium, vt tale prædicatum sit vniuersale, vel adæquatū respectu oīum, & singularium, quibus dicto mò p se primò conuenit. Secundum rationem aut negaret, qui sic opinaretur, qd esse conueniat per se primò Deo, vt Deus est, seu vt tale ens, sed enti improductū vt sic eius rō (posita illa hypothesi) secundum intellectum abstraheret ab hoc vel illo ente improducto, & per illam secundum eandē distinctionem rationis conueniret esse huic, vel illi enti improducto. Vnde cum in illo discursu dicitur Deo non cōuenire esse aliud, si intelligat, id est, per eam efficientē, verum est, & recte probatur ex eo quod est ens improductum, si verò intelligat, i. non per aliam rationem abstractionis sū præcisionē intellectus, sic negabitur illa propositio ab eo qui posuerit duo entia improducta: nec in eo sensu probari potest ex discursu factō.

Et declaratur amplius difficultas, nam vt ratio æqualiter, & sine æquiuocatione procedat, loquendum est de esse, & ente seu eo quod est cum proportionem. Aufsergo esse sermo de tali determinato esse quod est in res, aut de esse vt sic secundum rationem abstractam. Priori modo verum est hoc esse particulare quod est in Deo, per se primò conuenire Deo vt Deus est, & adæquatè conuenire illi, & formaliter in nullo esse nisi in ipso, seu in eo supposito quod est Deus, participatiue aut in nullo esse nisi per ipsum. Ex hoc aut inferri non potest efficaciter, nullum aliud esse posse alteri ente conuenire per se primò, nam pot cogitari aliud realiter distinctum ab esse Dei, & non participatum ab ipso. Neq; apparet quò ex dicto discursu hoc probetur impossibile. Si verò sit sermo de esse vt sic, & abstracto secundum rationem, sic negabitur, subiectum seu quasi subiectum eius, cui adæquatè comparatur ac per se primò conuenit posteriori scilicet, esse hoc ens singulare, quod appellat Deus, quia non est necesse, vt cōis ratio per se primò dicatur de re singulari. Vnde si esse abstractiuisimè sumatur, vt est analogum quoddam ad esse improductum, & productum, non videtur per se primò conuenire Deo aut enti improducto, sed enti vt sic, vt est et quoddam analogum ad ens per essentiam, & participatum. Si autem minus abstractè sumatur esse pro esse improducto, sic etiam dicitur esse quid commune secundum rationem, & idcò non comparari per se primò, & adæquatè ad hoc ens quod est hic Deus, sed ad ens improductum, quod etiam ponitur esse commune secundum rationem ad plura entia improducta, imò & vniuocum si consequenter procedatur iuxta illam hypothesim. Quæ licet sit falsa, & similiter falsa sint quæ ad illam consequuntur, tamen hoc ipsum non videtur posse conueniri illo discursu, cuius efficacitatem inquirimus.

A Dicitur fortè in ea rōne supponi ens esse analogum, & idcò ipsum esse non posse reduci ad rationem communem cui per se primò conueniat, sed ad rem aliquam singularem, & inde consequenter in fern, non posse per illā conuenire alijs formaliter, & secundum rationem: ideoq; rectè concludi conuenire per illam effectiue. Item dici potest (quod fere in idem redit) rationem illam supponere in Deo non posse abstrahi rationem quasi genericam, & specificam, communem, & particularem, & idcò perinde eise, quòd aliquid conueniat Deo, vt tale ens est, vel vt ens improductum est. Veritatem hæc responsio non videtur efficaciam præbere rationi factæ, nec satisfacere, duplici ex causa. Prior est, quia (vt omittam id quod dicitur de analogia entis, esse sub opinione, quod satis est ad infirmandum vñ demonstrationis) ipsa analogia entis rectè declarata supponit emanationem, & dependentiam omnium entium à Deo, vt patet ex superius dictis de analogia entis ad Deum, & creaturas: ergo si prædicta ratio supponit analogiam entis reip. eū Dei, & omnium aliorum quæ habent, esse supponit

B quod probandum est, scilicet habere esse nisi per dependentiam à Deo. Altera cā est, quia, etiam posita analogia, non probatur, ex analogia sequi emanationem, sed solum inæqualitatem. Vnde dici facile posset, licet esse secundum principale, ac primarium significatum eius, per se primò conueniat soli Deo, tamen secundū rationem aliq; minus principale conuenire alijs entibus improductis, quia non est necesse vt in analogis secundarijs significatū effectiue manet à primario. Deniq; ga licet ens sit analogū reip. entis creati, & creati, vel sub. & accidentis, nihilominus inderi posset esse vniuocum ad plures substantias improductas, sicut de facto re vera est vniuocum ad substantias creatas, intertie tm comparatas. Vnde quod dicebatur, in Deo, (non esse rationem cōem, nec particularem, si intelligatur de ratione communi analogæ, & abstrahibili secundum rationem nostram, falsum est: Si verò de ratione vniuocæ, licet in re verum sit, tamen fortasse negatur ab eo qui poneret plura entia improducta, & ideo non est supponendum in prædicta ratione, ne pe tatur principium.

C *Secunda ratio cur entia per essentiam non possint esse plura.*

A D hæc omnia responderi potest addendo rationem aliam ex D. Tho. i. cont. Gent. c. 24. ratione. 7. vbi sic argumentatur, Si sint duo quorum vtrumque necesse est esse, oportet qd conueniāt in intentione necessitatis essendi, oportet igitur quòd distinguatur per aliquid quod additur, vel vtriq; vel alteri, & sic oportet, vel alterum, vel vtrumque esse compositum, nullum autem compositum est necesse esse per se ipsum. Ita tē ita concludit non posse esse plura, quorum vtrumque sit necesse esse. Hic aut discursus est esse valde difficilissimam si quid probaret, etiam conueniret non dari vnum conceptum entis, vel substantiæ communem Deo, & creaturis. Item totus ille discursus applicari potest ad tres diuinas personas quatenus in ratione personæ conueniunt: nā simili argumento concludi posset eas fore compositas ex cōmuni intentione personæ, & aliquid

VIII.
D. Thom.